

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
In șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Revistă bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Aberații anticreștine

— Pe marginea unei însemnări din „Noua Revistă Bisericească” —
de Un preot ortodox neunit.

În „Noua Revistă Bisericească”, publicație pedagogică creștină, — organul unei anumite și nebănuite pedagogii, fiindcă dacă ar urmări un ideal de pedagogie strict creștinească, i-ar zice creștin-pedagogică —, Nr. 7—8 Oct. Noemvrie) 1925, la „Informațiuni” sub titlul „Uniții români și sărbătorirea conciliului ecumenic”, se comite o neiertată aberație anticreștinească.

După ce se vorbește de diplomația papală, carea, din fericire pentru creștinism și pentru întreaga lume, există — spre deosebire de diplomația ortodoxă, carea a existat ea odinioară, dar acum a trecut la cele vecinice — și care diplomație creștinească, nu papală, umblă după Hristos, nu după prozelitism oriental, fiindcă unirea ortodoxismului cu Roma nu e) prozelitism nu e), după ce spune că Uniții au fost chemați să sărbătorească amintirea I. Sinod ecumenic în țară străină — ca ormeni care de la țară ei cred că pentru Uniții catedrala căpeteniei apostolești e o țară străină —, ceea ce n'ar fi motiv de mândrie națională teologică și mândrie (?), fiindcă n'au independența religioasă, adaugă:

„Dar foile noastre ortodoxe din Ardeal mai pun Uniților, cari calcă de sus în bucuria lor, adusă de această scump plătită atenție papală, și unele întrebări foarte la locul lor:

„Dacă s'a celebrat liturgia orientală să se spună: A fost întrebuițată pâine dospită, sau azimă catolică? Crezul, rostit în grecește de sf. Părinte, a fost cu filioque sau fără? Dacă prefacerea pâinii și a vinului s'a făcut în timpul cântării, Pre tine te laudăm?”

„Așteptăm cuvântul Uniților, dacă cred că hai pot da vre-un răspuns”.

Și pentru că această informație este anticreștină, să-mi îngăduie „Noua Revistă Bisericească” și toți aceia cari simt cu dânsa, să le răspundă un preot ortodox neunit, dar care are rea sincer unirea.

Este o fericire, o mândrie creștinească, că în epoca asta a diplomației puțin creștinești a Europei, există și o diplomație creștină, fie ea papală. E mult, că decanul corpului diplomatic este reprezentantul sf. Părinte. Ce face să diplomația ortodoxă? Unde este? Vrem o vedem! În Rusia, unde s'au furat tâlhărește chip sacrileg odoarele bisericii și se caută

dărîmarea ortodoxiei, în Polonia unde se dărîmă catedrala ortodoxă și onorata diplomație ortodoxă lasă mijloacurile diplomatice în grija lui Dumnezeu, care face minuni de rezistență temelilor profanate și îngrozește pe dărîmători. Am vrea să vedem pe această diplomație contrabalansând acțiunea diplomației papale. Ce vreți, s'o cântăm în arhive? — Din punct de vedere ortodox tot e bine, când vezi că altul are ceea ce nu ai tu.

Sf. liturghie celebrată de sf. Părinte, așa cum se cădea la scaunul de rezidență, în catedrala creștinătății — cealaltă catedrală, a ortodoxiei, e prefăcută în moschee —, a fost desigur celebrată în numele creștinătății universale și a fost, de ce s'o tăgăduim, și o slujbă dumnezească și un apel ca ortodoxia să nu mai stea deoparte desbinată, ci să vie la Hristos, care e unul singur, căci nu sunt doi Hristoși, sau trei: Unul apusean, altul oriental și cel de al treilea protestant.

Motiv de mândrie națională? Dar, creștinismul (universal, nu internațional), adevăratul creștinism nu surogatele sale, nu e niciodată motiv de mândrie națională, dacă nu e mai întâiu creștinismul demnității umane, personal și apoi național. Dogma întrupării cuvântului lui Dumnezeu, a înomenirii lui Hristos, pune față în față problema: Poți fi român cât vrei, dacă nu ești om, ci o lichea, un nimica, tot nimica nu este. Dacă ești om apoi ești o mândrie a țării tale. — Pe timpul lui Anacharsis, unul din cei 7 înțelepți ai anticității, un Grecotei idiot și pismaș îi spunea: „Tu nu însemnezi nimica, fiindcă ești un barbar de neam prost”. Și Anacharsis, care era Schit de neamul lui, a răspuns: „Eu fac cinste neamului meu, tu necinstești pe ai tău”. — Ca să fim deci o mândrie românească, trebuie să fim întâiu o mândrie creștinească. Iar în această privință nu avem ce imputa Uniților.

Dar iată o strajnică fenomenalitate de pedagogie creștină (?): noțiunea de independență religioasă în ortodoxie! — Auziți: Independență religioasă în România, unde și cel din urmă paracliser dobândește aceasta neînsemnată slujbă prin intervenții politice. Asta ca administrație! Ca dogmă, e și mai și! La facultatea teologică, un, senat laic respinge doi candidați, după ce, potrivit unei legi de independență religioasă ortodoxă, i-a supus unui concurs. Ce ziceți de această independență religioasă față de celebrele universități catolice, ba chiar protestante, unde puterea laică n'are ce căuta.

De ce comemorarea sinodului I ecumenic e o atenție papală? Nu așa, ci o datorie de recunoștință către Orientul, care la 325 a dat

Niceei pe cele mai strălucite capacități și vrednicii ale creștinismului. Toată creștinătatea a fost reprezentată la sinodul I niceean. Comemorarea nu se cuvenea s'o facă toată creștinătatea? Ortodoxia a comemorat ea în toată creștinătatea și pentru toată creștinătatea? Nu, ei a comemorat sporadic și fără nici o legătură cu toată ortodoxia, cu atât mai mult nu cu toată creștinătatea.

Dar culmea caraghioslăcului e, să întreb: S'a slujit cu pâine, sau cu azimă, cu filioque etc. S'a întrebat mai întâiu dacă s'a slujit cu Hristos? Sf. liturghie orientală la comemorarea din catedrala sf. Petru s'a slujit în numele lui Hristos și cu dânsul, căci dacă n'o fi Hristos — după formula ritualului ortodox — „în mijlocul nostru”, poate să fie toată pâinea, toată azima din lume și tot nimica nu este, că nu mai este creștinism, chiar de ar fi ortodoxie. Slabă inteligență creștinească — poate fi formidabil de acută lumește, catolicește, ortodoxește etc. — care într'o clipă a eternității rezumă tot rostul actual și viitor al creștinismului în pâine, sau în azimă, în termenul filioque și într'o întârziere de mai multe minute!

S'a slujit în numele lui Hristos? — Preamăriți-l. Nu fiți mai răi ca Jidovii, cari l-au luat cămașa, dar au aruncat sorți, ca să n'o sfâșie. Nu mai sfâșiați deci nici voi dumnezeirea trupului creștinătății sale!

Și apoi nu e o aberație anticreștină, că se face lucrul acesta tocmai la o rubrică, în care se ridică în slăvile ortodoxiei tradiționalismul marilor rabini ai Iudaismului, cum se vede din pag. 147 și 148 de sub titlul: Un anunț interesant. Ce deosebire este între decadența Bizanțului care preferă, pentru sf. Sofia, turbanul lui Mohamed pălării de cardinal și între pedagogia — antipedagogică —, care preamărește rabinatul tradițional: „Evreimea cu care trăim laolaltă ne oferă multe exemple sănătoase de metode pastorale — ceea ce nu e cazul uniților nu-i așa? —, dar nu le cunoaștem (ceea ce e foarte bine) și nu le putem folosi”. Poporul iudeu este astăzi națiunea, care are cea mai intensă viață religioasă (citiți: bancar-cămătărească!). La ea religia este trecutul, prezentul și viitorul, viața familiară, viața socială și însași națiunea. La ea religia se trăiește (iar trai, și mai ales bunul trai!) în viață, și viața se menține prin religie”. Și creștinismul nu poate face așa, fiindcă nu face creștinism, ci dospitism, azimism, epiclesism și alte isme.

Printre rânduri s'ar putea citi: În loc de a ne uni cu Roma, spre a tinde la idealul unei turme și un păstor, hai să ne circumcidem. Mai ales, că circumcizia e un excelent mijloc de pedagogie și nouă ne arde de pedagogia terminilor seci, nu de Hristos.

Amândouă articolele din „N. R. Bis.” au o scuză pe care o apreciem în deosebi. Sunt iscălite cu inițialele T. și P.. T. poate însemna teolog, teozof, tămăie, tăciune, taciturnul ect. ect. dar mai poate însemna și tăm... P. poate însemna

*) Din lipsă de spațiu putem da abia acum aceste considerații — pe cât de interesante, pe atât și de prețioase — ale unui „preot ortodox neunit”, care pentru a nu fi expus inevitabilelor șicane ale autorităților bisericești mai înalte, înțelege să-și păstreze deocamdată anonimul.
N. R.

Preot, Păcescu, Paradis, Pashă, Pasaport, Paradox dar mai poate însemna și Pro...

Avertizăm pe frații dela numita revistă, că pe viitor să-și pună iscălitura complet, spre a nu da loc la subînțeleșuri, cari i-ar pune într-o situație p...

O desmințire ortodoxă. În legătură cu soluția neașteptată ce s'a dat crizei de guvern, mai multe gazete din capitală au înregistrat știrea, că ea s'ar fi produs în urma unor înalte intervenții de ultim moment ale ortodoxiei „dominante”, care afirmative nu poate admite ca în fruntea unui guvern al țării românești să stea cineva, care aparține bisericii române unite. Câteva din ele au venit chiar cu precisiuni, spunând că în seara fatală de Luni spre Marția de 30 Martie, când s'a constituit noul guvern, patriarhul Miron și mitropolitul Nicolae al Sibiiului ar fi cinat la Cotroceni, unde s'ar fi săvârșit lucrătura fatală.

Știrea aceasta senzațională — care circula de altfel și mai înainte în țara întreagă, provocând în toate sufletele cinstite o adevărată consternare —, a enervat în chip firesc pe Preasfinții, cari au înțeles să se îngereze într'un chip atât de odios în lupta ce se da pentruca partidele opoziției unite, și îndeosebi partidul național, să nu poată ajunge la frânele puterii. Ca prim rezultat al acestei enervări este a se considera „desmințirea” publicată, cu litere mari, în numărul dela 13 Aprilie c. al „Telegrafului român” din Sibiu, în care se spun următoarele:

„Ziarul *Cuvântul* dela București, în numărul său din 8 Aprilie a. c. a făcut afirmația, că Luni, seara târziu, în pre-seara zilei de Marți, când M. Sa Regele a încredințat generalului Averescu formarea „noului guvern: Patriarhul Miron Cristea și mitropolitul Bălan au mers la Cotroceni, la Rege, cu o scrisoare prin care dl. V. Goldiș declara, că nu merge decât într'un guvern Averescu” etc. și că acest „pas ar fi fost decizător în soluționarea crizei de guvern.

„Interesându-ne la locul competent, am primit autorizația să dăm cea mai

„formală desmințire acestei știri. I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, nici singur și nici împreună cu I. P. Sf. Sa Patriarhul „Miron, n'a fost la M. Sa Regele în audiență de un an și mai bine”.

Aceasta este desmințirea Telegrafului sibiiian, în toată golăitatea ei ortodoxă. *Audiențele* la M. Sa Regele erau — dupăcum se știe — suspendate binișor înainte de ziua ominoasă și nimeni n'a afirmat vreodată că acești mari prietini ai bisericii noastre ar fi fost primiți — în acel timp de seară și noapte (când nu se acorda *audiențe* niciodată) — de Suveran în *audiență*. A desminți deci cele întâmplate, în această formă, înseamnă, nici mai mult, nici mai puțin, decât a le da cea mai deplină confirmare.

E bine deci să se știe, că noul guvern a fost adus din partea oficialității bisericii ortodoxe și că această oficialitate s'a pus din toate puterile deacurmezișul unui guvern, prezidat de d. Iuliu Maniu.

Un cuvânt arhieresc.

I. Preasfinția Sa mitropolitul Blajului despre concordat și legea cultelor.

Ziarul maghiar *Ellenzék* din Cluj a publicat de curând următoarele declarații ale I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile al Blajului, cari e bine să fie cunoscute și de cititorii acestui organ.

— După cât știu, între *Concordatul* ce urmează să se încheie cu Sf. Scaun și între *legea cultelor* din România este o legătură. Conform politicii culturale a guvernului, ele nu se pot aranja una fără cealaltă. După părerea mea, deci, îndată ce proiectul de lege a cultelor va veni în fața parlamentului, va trebui să se înceapă din nou și tratativele pentru *Concordat*. Chestiunea stagnează în momentul de față. Iar în ce privește proiectul de lege a cultelor, alcătuirea lui în așa fel, ca să satisfacă toate interesele legale, reclamă de asemenea o prevedere serioasă. Dacă nu va cuprinde decât dispoziții generale și se va rezuma la aranjarea situației de drept a cultelor față de stat, în cazul acesta nu vom avea necesara bază ju-

ridică pentru a decide în litigiile ce s'ar ivi între confesiuni. Drepturile câștigate de confesiuni pot fi astfel lesne periclitate.

Ar fi împăciuitoare pentru toate confesiunile ca, regulând reciproc situația de drept a confesiunilor față de stat și a statului față de ele, noua lege a cultelor să lase intacte autonomia și drepturile câștigate până acum ale tuturor confesiunilor. Iar întrucât s'ar ivi pricini întofecionale, bisericile să le judece pe cale administrativă sau judecătorească, potrivit felului lor, după procedura autonomă a bisericilor în baza drepturilor lor câștigate. Pe vremea tot astfel, în statul maghiar nu s'au întâmplat imixtiuni în autonomia bisericilor. Lucrul acesta ar trebui să se mențină prin analogie și să fie un *nolli me tangere*.

Remarc, că în caz dacă nu s'ar încheia *Concordatul*, aceasta n'ar însemna pentru noi (pentru biserica română unită) nici un avantaj. În schimb însă în privința romano-catolicilor situația este alta. Dar în chestiunea aceasta nu vreau să vorbesc, nesimțindu-mă autorizat. Mai pot să amintesc, că pe noi statul guvern nici nu ne-a întrebat cu privire la *Concordat*. După părerea mea însă guvernul nostru și Vaticanul trebuie să găsească modalitățile, prin care să înlăture orice impediment din calea *concordatului*.

Mitropolitul Blajului a mai vorbit despre *noul ministru al cultelor* pe care nu-l cunoaștem și despre care spune: „Oricare i-ar fi cingerile personale (d. Goldiș este, precum se știe, un ortodox ajuns în conflict pronunțat cu Blajul — N. R.), d-sa va trebui din păcate să-și dea seama de situația politică”.

I. P. S. Sa s'a pronunțat astfel despre *spiritul postbelic al credincioșilor*:

— Din nefericire, nu mai sunt idealuri, nu mai sunt oameni cu suflet ideal. Toate s'au schimbat din temelie. Războiul, și apoi spiritul postbelic, au făcut să domine egoismul. Biserica mea a trăit și a construit în trecut din dărnicia credincioșilor. Dărnicia aceasta nu mai este. Va trebui să se schimbe câte puțin generații, până când echilibrul sufletesc se va restabili”.

Foia „Unirii”

Indemnuri pentru preoțime.

Din cuvântul de deschidere a Sinodului de primăvară ținut în 20 Martie la Dumbrăveni.*)

La vremi grele, trebuie oameni mari. Noi trecem azi prin nemaipomenite primejdii și toată nădejdea ar fi să fie în noi. Biserica noastră, mai mult Dumnezeu nostru, cere dela noi: jertfă, muncă și lumină. Dumnezeu ne strigă prin glasul evangheliei și al bisericii: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre celea bune, să preamărească pe tatăl vostru cel din ceruri!”

Dar vai, par'că, aud pe Ieremia prorocul cum plânge în preajma Ierusalimului nostru și ne strigă: „Amar pastorilor celor ce pierd și risipesc oile pașunii sale!” Și tot astfel și Ozia și Malachia, cari amenință cu blăstăm pe *păstorul ce nu învață și nu predică poporului*: „Pentruca ai lăpadat știința... și eu te voiu lăpada, ca să nu preotești mie; pentruca ai uitat legea Domnului tău, și eu voiu uita pe fiii tăi... și voiu trimite peste voi blăstăm și voiu blăstăma binecuvântarea voastră”.

*) Pentru importanța chestiunilor atinse din partea pâr. protopop *George Simu*, dăm aici, la stăruința preoțimei tractuale, părțile mai însemnate ale cuvântului de deschidere a sinodului. N. R.

Auziți fraților iubiți:... și voiu blăstăma binecuvântarea voastră. Cât sună de amar!

Spune apoi mai departe Malachia: „Buzele preotului vor păzi știința... și legea vor cerca din rostul lui... că îngerul Domnului Atotîntătorul este El”. Ce frumos ar suna, dacă s'ar putea spune nouă cu adevărat: „că îngerul Domnului... este El — preotul, care păzește știința.

Dar ori cum ar fi, auzindu-le noi acestea, trebuie să ne cutrămurăm în toată ființa noastră. Mie mi-se par teribile aceste cuvinte, această amenințare, care ne sună nouă preoților, dacă nu vom învăța noi înșine în continuu, — ca să putem da din lumina noastră și altora, tuturor pe cari Dumnezeu din mâinile noastre îi va cere.

Învățătura din seminar trebuie înmulțită, înțeleasă și simțită, căci cu ctatea, vine înțelegerea ei cu adevărat. Buzele preotului vor păzi știința. Care știință?! — Știința lumii? — Nu. — „Impărăția mea nu e din lumea aceasta”, ne spune blândul Isus... Ne trebuie deci acea știință, acea „apă vie”, din care bând omul să simțiască, cum raiul se coboară pe pământ, cum nădejdiile sporesc și iubirea crește. Fără aceasta știință iubirea moare și bisericii lipsite de sfetnici luminați îi sună cuvintele spuse oarecând de Domnul bisericii Efesului: „Fiindcă ai părăsit iubirea... drept-acea viu la tine curând și voiu mișca sfesnicul tău din locul său” (Apoc. 2, 4. 5).

De câte ori mi se spune, prin câte un lăc că undeva *amvonul a amuțit*, că totul se reduce la rostirea unei sfinte liturghii spusă grabă și fără căldură și simțământ, mă cutrămur, și încheștându-mi mâinile spre rugăciune suspin în taină: Doamne nu ne părăsi — ajută-ne, și nu ne duce pe noi în ispită”, că doar tu ne-ai învățat Hristoase în sfânta ta rugăciune să cerem aceasta... — Nu ne lăsa să fim ispitiți Doamne!...

Un tesaur nemaipomenit de prețios ascuns în toate slujbele bisericii noastre, *sfânta liturghie* spusă la înțeles și simțită de noi preoții mi-se pare că e în stare a mișca orice inimă omenească... și noi să nu o folosim drept scară, pe care se urcă sufletele la Dumnezeu?!

Fac deci apel duios și sincer către Orai mei frați în Hristos și-i rog: Lăpați toată grija cea lumească, când slujiți! — Văd că în taină inchipuiți pe Cheruvimi, aduceți aminte când coboriți pe Domnul pe altar, când predicați, că: „Nimenia din cei legați la poftete și cu deamerdările trupești nu e vrednic ca se vină și să se apropie, sau servească Ție, Impărate al mării”. Căci dacă adevărat este că „Tu ești cel ce aduci și ce te aduci și cel ce primești și cel ce te împărți, Hristoase”, totuși și preotul care stă în fața luminosului tău altar are datorința a ridica peste ceilalți oameni, deoarece Doamne l-ai ridicat... și dacă el prin răutul

Săptămâna politică.

Articolul 90 al constituției prescrie, că în caz de dizolvare a Corpurilor legiuitoare, corpul electoral trebuie să fie convocat prin decretul de dizolvare și că alegerile trebuie să aibă loc în cel mult două luni dela această dată. După părerea comună, situația este identică și în cazul — de acum —, că adunările secretează prin expirarea mandatului, pentru că principiul constituțional, că statul nu poate rămâne fără parlament, după bunul plac al guvernanților, își găsește aplicațiunea ca și atunci când Corpurile legiuitoare sunt dizolvate. Cu toate acestea, până în momentul când scriem aceste știri *noile alegeri nu sunt încă publicate*, deși mandatul Camerelor liberale a expirat, după cum se știe, încă la 27 Martie, urmând ca noile alegeri să se facă cel mult până la 1 Mai. Explicația acestei întârzieri se caută, și se pare cu multă dreptate, în aceea, cu noul guvern cu toate „adesiunile” mai mult ori mai puțin blamabile, nu are încă siguranța necesară a rezultatului favorabil al acestor alegeri.

— Aceasta nu înseamnă însă, că guvernul nu s'ar fi ocupat până acum de chestia alegerilor, dela care atârână în definitiv întreaga lui existență. Ba, din consiliul ministerial dela 13 Aprilie s'a dat și un comunicat, după care *ordinea alegerilor s'a stabilit*, pe cum urmează: întâiu se vor face alegerile de deputați pentru camera, vor urma cele de senatori aleși prin sufragiul universal, apoi cele de senatori aleși de camerele profesionale (agricole, de comerț și de muncă) și de colegiile universitare. După acestea se vor face alegerile pentru consiliile județene și cele întregitoare pentru comune, pentru că seria lor să se încheie cu cele ale senatorilor reprezentanți ai consiliilor județene și comunale.

— În vederea acestor alegeri de tot soiul se fac din partea tuturor grupărilor politice unele mai uriașe eforturi, căutându-se din partea lecăreia cele mai avantajoase condiții de luptă. În seria acestor aranjamente electorale amintim ca locul întâiu *tratativatele stăruitoare ale gu-*

vernului cu minoritățile etnice, dela cari speră, și probabil nu fără temei, un considerabil aport electoral. Mergând împreună, într'un front unic, aceste minorități ar putea avea incontestabil rezultate binișor superioare celor pe cari le vor putea obține de pe urma unui acord cu guvernul, dar așa numitele „șuruburi electorale” le vor mâna totuși, în chip fatal, măcar sub raport electoral, în brațele guvernului.

— O altă combinație electorală a guvernului razimă pe *aportul disidenților din partidele de opoziție*. După semnele de până acum acesta va fi însă mult mai mic, de cum s'a sperat la început. Puternica manifestare de solidaritate cu vechea conducere a partidului național, care a avut loc la Cluj în ședința comitetului central dela 9 Aprilie, și numărul foarte redus al celor ce au înțeles să urmeze pe corifeii tachisti excluși prin hotărârea din Joia trecută a delegației permanente dela București, sunt momente cari pot să inspire guvernului griji din cele mai serioase.

— Ceeace poate fi însă pentru guvern o adevărată primejdie este *ideea unui acord electoral, ori chiar a unei fuziuni, a partidului național cu cel țărănist*, o chestie, după părerea noastră, aproape existențială pentru asigurarea rosturilor din viitor a acestor partide, și care — spre bucuria sinceră a tuturor adevăraților prietini ai democrației cinstite — pare a merge spre soluția ce se impune. Animositățile din primele zile de după lovitura primită s'au potolit și după eliminarea balastului takist a dispărut credem și ultima piedecă mai însemnată din calea acordului dorit.

— Realizarea lui atârână de altfel foarte mult dela atitudinea ce se va lua în cauză de către *congresul de mâine al partidului național*, care din acest punct de vedere trebuie considerat ca un moment istoric în viața acestui partid. El va aranja, afirmative, și chestiunea destal de delicată a șefiei partidului, care pare a fi avut și ea ceva poate în neajunsurile de până acum din viața partidului.

— În situația politică extrem de agitată din launtru, nu prea este răgaz pentru a privi și în afară de hotarele țării. Totuși ținem să înregistrăm că *alegerea de președinte a re-*

publicei grecești s'a terminat — cum era de prevăzut — cu o mare biruință a dictatorului Pangalos, care, deocamdată cel puțin, continuă a face și pe primministrul țării sale.

A murit Vasile Stroescu. Într'un sanator din București s'a stins Miercurea trecută, la vârsta patriarhală de 82 ani venerabilul bătrân care a fost boerul basarabean Vasile Stroescu.

În istoria românismului din provincia de dincolo de Prut se remarcase, alături de câțiva tovarăși de simțire românească, încă de mult, dar pe pământul liber românesc și în Ardealul nostru oprimat numele lui a pătruns abia în primul deceniu al veacului 20, când în cele mai grele împrejurări ale școlilor noastre a venit să împartă ajutoarele sale cu o mână atât de largă, încât ceice nu-l cunoșteau și nu mai auzise nimic despre el, îl socoteau mai curând o figură legendară, sub firma căruia ar fi înțeles statul român să ne ajute în lupta cumplită pentru păstrarea sufletului românesc prin școala confesională.

După înfăptuirea României întregite, Vasile Stroescu a ajuns să prezideze, ca președinte de vârstă, întâiul parlament al țării, fiind și după aceea aproape în permanență membru în Corpurile ei legiuitoare, creindu-i-se mai nou chiar o senatorie de drept. Iar acum, la moartea sa, guvernul i-a decretat funeralii naționale, pe cari le-a meritat pe bună dreptate.

Odihnească în pace!

Știri mărunte.

Întoarcerea la catolicism. Între ortodocșii Palestinei și ai Siriei se semnaleză o puternică mișcare către catolicism. Episcopul din Tripoli a construit două biserici pentru ortodocșii convertiți. În semănarul melchit. »Sf. Ana« din Ierusalim se pregătesc 109 studenți la apostolatul, care promite a fi foarte rodnic.

Locale. Vinerea viitoare, la Sângeorz, va predica în catedrală Reverendul Dumitru Suciu, exactor arhidiecezan, iar Dumineca viitoare, a

moravurilor și a neglijinții sale se cufundă, — vai lui!

On. în Hristos Frații Știți pentru ce Vi le-am spus acestea și pentru ce mi-am ușurat sufletul și în modul acesta, nu numai prin sfânta povodanie? Am făcut-o, văzând că primejdia e mare și noi aluatul, care ar trebui să dospim toată frământătura, nu putem sice că suntem la îndălțimea cerută.

Toate sectele, cari s'au rupt de sfânta noastră biserică, s'au desbinat sau din pricina desfrânării, sau a ambiției deșerte sau o pottei de câștig și în urmăre și azi toți acei indivizi cari ne părăsesc, sau sunt indiferenți față de biserică, sau ne vor părăsi de aici încolo, numai din cauzele acestea o fac. Dar pedeapsa lui Dumnezeu a atins pe cei de demult și îi va purpa și pe cei de azi... Doar scris este: Porțile iadului nu o vor învinge pe dânsa!...

Oameni răi și caractere slabe au fost totdeauna și vor fi până la sfârșitul veacurilor. Cu toate acestea sfânta biserică alui Hristos va sta în veci. Ca să Vă conving sfârșesc cu cuvintele sfântului Ioan gură de aur, care zice:

„Nimic în lumea lui Dumnezeu nu e așa de tare ca biserică. Muritorule, care te răsbobeiești cu ea, bagă-ți sabia în teacă, să nu te rănești însuși cu ea! Dacă te lupți cu oamenii, războiul e nesigură, dacă te lupți cu biserică, războiul este cu neputință. Decât toate puterile omenești mai mare este puterea lui Dumnezeu. El numai se uită la pământ și acela se cutremură

din temelii, poruncește și se liniștește iarăși.

„Dar biserica e mai tare decât pământul, ba e mai tare și decât ceriul, pentru că: „Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece”. Iar cine nu crede cuvintelor lui Dumnezeu, creadă faptelor. Câți tirani s'au ridicat se îngenuche biserică! Câte gratii de fier n'au ars și câte ruguri nu s'au aprins? Câte fiară sălbatică n'au slobozit asupra noastră? Câte sabii n'au ascuțit! — Și unde sunt dumani? — Sunt îngropați în mormântul uitării, în noaptea întunecului de veci, iar biserica lucește mai luminos decât soarele”.

Referitor la *papalitatea așa de urgisită de cei ce ar trebui să cadă în genunchi în fața ei cu dor și iubire*, istoriograful englez Macaulay zice: „Nu există altă instituțiune în Europa, al cărei trecut să ne conducă la timpul când se înălția la cer fumul jerttelor din Parteon și când leii și tigrii săriau în amfiteatrul Flavius. Dinastiile celea mai vechi sunt numai de ieri în asemănare cu lungul șir al papilor dela Roma. Republica Veneției se apropie de ea (de papalitate) prin vechime, dar și ea e tineră față de biserică romană. Republica falnică s'a stins, iar biserica a rămas. A rămas plină de viață și putere, ca în vremea întâieii tinerete, pe când statele contimporane cu ea de mult sunt pulbere și cenușă... Papalitatea a văzut începutul tuturor stăpânirilor și sectelor bisericesti existente azi, și așa se vede că e chemată să vadă și sfârșitul tuturor.

„Ea era mare și puternică înainte de ce ar fi pășit Saxonul pe pământul Britaniei, înainte de ce ar fi trecut Francul Rinul, pe vremea când în Antiochia înflorea elocința latină, iar în Mecca se adorau idolii. — Și va fi și atunci, când, poate, vre un călător din Zelanda nouă, răsămându-se de arcul sărăbit al podului din Londra (London-Bridge), în mijlocul unei vaste ruini va schița urmele bisericii sf. Pavel”...

Să fim deci mândri, On. în Hristos frați, că facem parte din această organizație atât de veche și de puternică, să ne strângem rândurile și se fim preoți cu adevărat după inima lui Hristos, făcându-ne vrednici de numele pe care-l purtăm.

George Simu.

IMPORTANT!

Comercianții să ia seama:

În cel mai bun centru comercial din Blaj se dau cu chirie **două localuri frumoase pentru prăvălii**, având alături și camerele necesare pentru locuință.

A se adresa proprietarului:

Ștefan Nyergeș.

slăbănogului, păr. Dr. Vasile Aftenie, profesor la Academia de teologie.

— Deși încă nu s'a deschis oficial *campania electorală*, valurile ei se resimt deja deabinele și în orașul nostru. Corpul electoral nefiind încă convocat, propaganda pe față nu se admite decât pentru grupările stăpânirii, în numele căreia a dat pe aici Sâmbăta trecută ex-profesorul ieșan d. A. C. Cuza, dar pregătiri fac și celelalte grupări politice, pentruca îndată după deschiderea campaniei să se poată arunca, cu toată puterea, în lupta mare și grea ce se va da pe toată linia. Tot aici amintim și faptul că d. I. I. C. Brătianu, fostul președinte al consiliului de ministri, a putut fi ales — spre complectă compromitere a celorce au forțat această alegere impopulară — abia cu 6 din 11 voturi cetățean de onoare al Blajului.

— Măine vor avea loc două *adunări generale*, una, înainte de masă, a Casiniei române, iar a doua, după masă, a reuniunii meseriașilor. Ambele se țin în localurile proprii și fiind vorba de noi constituirii, ambele promet a fi bine cercetate.

Presa în slujba igienii. În Olanda s'a introdus un metod foarte practic pentru a răspândi cunoștințele de igienă generală: Presa întregă publică regulat articole scurte de igienă scrise de specialiști, după îndrumările »Consiliului guvernamental pentru igienă«. În felul acesta se avizează populația despre ivirea noilor boale primejdioase, până când se iau măsurile legale. Campanii speciale se poartă, din când în când, împotriva diferitelor primejdii igienice obișnuite. Prin stăruința și afișarea continuă a acestorași sfaturi, cunoștințele necesare de igienă intră pe nesimțite în conștiința publică. — Un lucru, care ar fi binevenit și la noi!

Un congres internațional. Intre multe organizații internaționale este și »Uniunea internațională a muncitorilor intelectuali«, care începută îndată după încheierea păcii, în anii din urmă a făcut progrese mari. Uniunea ține acum al doilea congres al său, în Viena, deschis la 6 Aprilie. Intre diferitele probleme discutate este aceea despre soarta funcționarilor, drepturile de autor, contractul dintre literații internaționali etc. — Și această organizație este o mică contribuție la înfrățirea înfrățirii dintre neamuri.

Biblioteca universității din Cluj. Pentru a se cunoaște în cercuri mai largi progresele acestei importante instituții de cultură a țării noastre, conducerea ei a publicat de curând un raport, din care reținem următoarele date: În cursul ultimului an, biblioteca a sporit cu 12.383 volume, 8.213 teze de doctorat, 5.498 anuare universitare și școlare, 2.613 publicații mai mici, 2.413 volume de reviste și 706 volume de ziare. Colecția vechilor cărți românești a sporit prin cumpărări cu 6 opere din veacul XVII, 24 din veacul XVIII și 10 din veacul XIX. Intre acestea sunt și câteva unice. Numărul cititorilor a fost anul trecut de 124.508; s'au citit 102.976 volume și s'au împrumutat 13.445.

† **Păr. Demetriu Clonte**, paroh și protopop onorar în Dumbrăvița (eparhia Gherlei), s'a stins la 9 Aprilie c. în anul 73 al vieții și și 46 al preoției sale cinșite. Preocupat și de mișcările vieții extrabisericești, a ajuns să fie decorat cu ordinul »Coroana României«, în gradul de ofițer. Il deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

* **DI DR. CAMIL VELȚIANU**, inspector financiar din Cluj, a fost numit inspector general regional pentru întregul Ardeal și Banat.

Telefonul „Unirii“.

S. Brașov. N'am venit până acum, decât indirect, cu ceea ce dorim și aceasta pentru motivul, că încă nu s'au publicat alegerile. Până la numărul viitor sperăm că ele se vor publica și atunci o să vorbim și noi mai pe larg de atitudinea ce se impune bisericii noastre.

„**Revista Teologică**“. Sibiu. Ironiile ieftine, pe care le debitați la adresa sinodului »penitențiar« dela Brașov, sunt atât de deplasate, încât ne mirăm foarte mult, că în corpul unei reviste, care trebuie să aibă mai multe pretenții la ceea ce se chiamă »specie acernitatis« decât bietele noastre telefoane, V'ați putut permite luxul de-a vă ocupa de acest sinod pe aproape o jumătate de pagină, fără a fi răspuns un singur cuvânt la ceea ce numim »inepuizabilul noroiu ce isvorește din călimarele redacționale ale monitorului blăjănesc«. Ceea ce doream noi să știm este dacă preoțimea DV. se spovedește atât de rar, încât trebuie să i-se aducă dovezi din toate disciplinele teologice pentru a o îndemna să o facă măcar o dată în an, la Paști, și DVoastră persifiați cuvântul — de sigur f. rău plasat — de »penitențiar«, cercând a scoate din programul acestui sinod, că acolo numai despre penitență n'a fost vorba. Dar V'ă înșelați foarte mult. În programele sinoadelor noastre nu-i nevoie să figureze spovedania preoților ca punct separat, și aceasta pentru simplul motiv, că această preoțime nu trebuie s'o persuadeze nime cu argumente teologice la îndeplinirea datorinței elementare, de-a se curăți de păcate decâteori lipsa o cere.

P. Cluj. Bucuria confrăților este atât de mare, probabil pentrucă își inchipuie, că dacă proiectul pentru regimul cultelor n'au putut să-l treacă sub liberali o vor putea face sub șefia noului ministru al cultelor. Dar este o speranță zadarnică, fiindcă dacă nici liberalii »atoputernici« n'au putut-o face, înseamnă că lucrul acesta pur și simplu nu poate fi făcut. Și apoi mai este ceva: Suntem în preajma noilor alegeri, la cari neapărat se va cere și votul credincioșilor noștri. Aceștia vor fi însă atât de isteți, încât fiecărui candidat, pe care vor înțelege să-l sprijinească, îi vor cere garanțiile necesare, că are să aperse drepturile imprescriptibile ale bisericii lor. — Caută-și deci frații alte motive de bucurie, fiindcă acesta n'are să se izbândească nicicând.

F. București. Mulțumim foarte mult pentru cele trimise. Articolul »Patriarhul« din ziarul »Epoca« este într'adevăr un document, pe care trebuia să-l cunoaștem.

C. Nădlac. În 24. II 1923 am primit dela Sfântia Voastră suma de lei 70. În 27. VIII 1923 am mai primit 10 lei, cu completare a abonamentului pe 1923. În 21. II 1924 am primit 60 lei. În 25. IV 1925 am primit 100 lei. Din aceasta sumă 60 lei au trecut în abonamentul anului 1924, iar restul de 90 lei a rămas pe 1925. În 11. III 1926 am primit 180 lei, din cari 60 lei i-am trecut pe 1925 și astfel numai 120 lei au rămas în abonamentul anului curent. Această diferență provine de acolo, că în 1924 am primit numai 60 lei, pe când întreg abonamentul făcea 120 lei.

Mănăstirea Biesadului. Din suma trimisă s'a achitat abonamentul anului trecut, iar restul a rămas pe anul curent, pentru care mai aveți de solvit încă 30 Lei.

H. Voivodeasa. (Bucovina). Am primit suma trimisă. T. Șteiu. Confirmăm primirea sumei de lei 180.

Exprimăm mulțumită și pe această cale tuturor cari au contribuit la consolarea noastră, prin mângăietoarele condoleanțe trimise cu prilejul morții scumpei și neuitatei noastre soție și mamă.

Luna, la 9 Aprilie 1926.

Familia GAVRIL POP, protopop.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 15-52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca:

Zefire,

Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o

dăjdii bisericesti: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Cădeinițe, Cruci de mână și Cruci de

prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande

din alt loc până ce nu se va con-

vinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Mașini pentru prelucrat tinichea
(originale Kircheis)

la

(143)

„Târgul de Mașini“

BRAȘOV, Strada Fântânei Nr. 43

Birou de construcție

Se aduce la cunoștința On. public, că subsemnatul am deschis în casele dnei Solomon, calea Regele Ferdinand 74, din Blaj, birou de construcție.

Specialist în construcții de beton armat întreprind și execut orice lucrare din această branșă. Pregătește planuri și devize pentru sercii, școli, și orice alte clădiri din piatră, beton, cărămidă, sau lemn. Fac orice transformări și recondiții în vechiu.

Planuri de situație a terenurilor conform cerinței Serviciului tehnic al primăriei comunale.

Informații și referințe de amănunt se pot lua în orice timp la biroul mai sus indicat.

(105) 3-7

N. DONESCU

constructor

Mașini de treerat

M. A. V.

Comenzi pe plată în rată pe 2 ani primim deja acum, deoarece fabrica noastră va putea urma comenzile de mai târziu.

(137) 7-8

„Târgul de mașini“

Brașov, strada Fântânei Nr. 43.

Casă de vânzare

Se vinde din mână liberă o casă în Blaj, Strada Regele Ferdinand, având 4 odăi și cuină. Informațiuni da

Ioan Vancu

Str. Regele Ferdinand, Nr 46.

1-4 (166)

Atelier de pantofărie modernă și ortopedică, în curte la

IOAN BLAGA

sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în branșă pantofăriei, diplomat în ortopedie.

Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în branșă pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare.

(162) 1-7